

Az év talaja

Soproni agyagbemosódásos barna erdőtalaj

Talajszelvény fényképe

A szelvény két képe (a jobb oldali már kissé erodált részen van)

Hol található a szelvény. Sopron, Récényi út mentén (helyi nevén agyagbányában).

Szelvényhez kapcsolódó élmények:

A szelvény nagyon régen ismert a szakmai közöség előtt. A soproni szájhagyomány szerint e szelvény vizsgálati adatai szerepelnek Stefanovits Pál. (1963): Magyarország talajai című könyvének 277. oldalán (Agyagbemosódásos barna erdőtalaj vizsgálati adatai (Sopron löszön)). Stefanovits Pál így emlékezett vissza a korabeli soproni mintavételére:

„Ballenegggerrel többször megfordultunk a Sopron környéki erdőkben tanulmányozni a környék talajait. Itt láttam először agyagbemosódásos barna erdőtalajt, az érdeklődésem az erdőtalajokról innen adódik. A talajszelvényekhez mindig együtt mentünk ki Botvayval. Az első szelvénynél elővette a pH ládát, kivette belőle a kémcsöveket, és mindenkinek adott egyet.

- Kezdjük el a vizsgálatokat!-

Majd a desztillált vizes flaska helyén levő üvegből mindenki kémcsövét teletöltötte szilvapálinkával. Aztán ezt minden talajszelvénynél megismételte.” (2006. 08. 22 Interjú Dr. Stefanovits Pállal- készítette Varga Zsófia) (Varga Zsófia (2007): Az erdőszeti termőhelyismeret oktatása az intézmény fejlődésének tükrében. Szakdolgozat. Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron) (Megjegyzés: Botvay Károly 1947-1958 között a soproni Termőhelyismerettani Tanszék vezetője).

Mivel a szelvény folyamatosan „nyitva” áll, az elmúlt évtizedekben rendszeresen bemutatásra került – az soproni Erdőmérnöki Kar hallgatói mellett - a MATE Talajtani Szakmérnök hallgatóinak, az ELTE hallgatóinak és egyéb külföldi é hazai érdeklődőknek.

A szelvényt mintázzák a TAKI kutatói

Tudományos leírás (előzetes leírás)

Agyarbemosódásos barna erdőtalaj - Soproni-hegység, Sopron

Helyszín: N 47° 40'25.3"

E 17° 33'8.72"

Magasság: 370 m

Kitérés: Kelet (Észak-kelet)

Lejtők: 5°

Hazánk területének mintegy 35 %-át alkotják barna erdőtalajok. A fő típuson belül kiemelt jelentőségűek az agyarbemosódásos barna erdőtalajok, amelyek erdők alatt, csapadékosabb klímában alakulnak ki. E típus egyik legszebb példányát találhatjuk meg Sopron határában. A szelvényben jól megfigyelhetők a típusra jellemző agyaghártyák, a B-szint diós-hasábos szerkezete, illetve a kilúgzás, valamint a C-szint felső részében a mészfelhalmozódása.

Agyaghártya

Hasábos szerkezet

Mész behintés a C-szintben

Mész kiválás a gyökerek mentén a C-szintben

- +1 **A₀-szint**, 1 cm vastag mulhumusz az elhalt lágyszárú növényekből és az avarból,
- 0 - 3 cm **A₁-szint**, szürkésbarna színű (10 YR 4/3), humuszos, laza, aprómorzsás szerkezetű, vályog fizikai féleségű, humuszban igen gazdag, fás és lágyszárú gyökerekkel jól behálózott szint, átmenet fokozatos,
- 3 - 30 cm **A₃-szint**, fakó sárgásbarna színű (10 YR 5/4), szemcsés szerkezetű, laza, gyengén humuszos vályog, a felületen vas-, mangánszeplők intenzív kiválása, sok gyökér, határozott átmenettel,
- 30 - 65 cm **AB-szint**, sárgásbarna színű (7,5 YR 5/4), közepesen tömött, diós szerkezetű, vályog-, agyagos vályog fizikai féleségű átmeneti szint, sok gyökér, intenzív vas-, mangán foltosság, rozsdásodás a fület 70 %-án, fokozatos átmenettel.
- 65 - 120 cm **B-szint**, sárgás rozsdabarna színű (10YR 4/6), közepesen tömött, hasábos szerkezetű, agyagos vályog fizikai féleségű felhalmozódási szint, foltokban rozsdabarna színeződés, fekete vas-mangán szeplők, a felületen jól látható, jól fejlett agyaghártya, vasoxid hártya, murvás közettörmelék 5 %, átmenet fokozatos,
- 120 - 150 cm **BC-szint**, sárgásbarna színű (10YR 4/6), közepesen tömött, hasábos szerkezetű, agyagos vályog fizikai féleségű átmeneti szint, a repedések mentén agyaghártya, vasoxid hártya, erős márványozottság, a felület 70 %-án vasfoltok, közepes gyökér, átmenet fokozatos,
- 150 - 180 cm **C-szint**, sárgásbarna színű (10YR 4/6), közepesen tömött, agyagos vályog fizikai féleségű szint, a felületen fehéres mészszerk, vöröses foltok 50 %-ban, váz 10 %-ban.

Szint	pH		CaCO ₃ %	y ₁	y ₂	5h cm	h _y %	K _A %	Humusz %	Szemcseeloszlás %			
	H ₂ O	KCl								<0.002 mm	0.002-0.02 mm	0.02-0.2 mm	0.2-2.0 mm
A ₁	4,7	3,7	-	34	11	16	2,94	46	4,8	20	28	46	6
A ₃	4,5	3,5	-	27	19	21	1,90	39	1,9	18	31	45	6
AB	4,8	3,6	-	22	14	21	3,16	43	0,8	31	31	34	4
B	5,2	3,8	-	14	3	16	4,24	50	0,5	33	28	36	3
BC	5,8	4,2	-	7	1	14	3,95	44	0,5	32	27	37	4
C	8,1	7,2	8,7	-	-	38	2,92	38		23	29	12	6

Szint	T-érték mmol / 100 g	S-érték mmol/100 g	Kicserélhető kationok (%)			
			Ca ⁺⁺	Mg ⁺⁺	Na ⁺	K ⁺
A ₁	22,3	11,3	89	9	–	2
A ₃	18,4	8,7	90	8	–	2
AB	25,3	9,4	87	10	–	3
B	30,1	15,3	86	11	–	3
BC	28,2	16,7	82	16	–	2
C	19,3	19,1	82	16	–	2

Bidló András – Banadics Adrienn (Soproni Egyetem)